

Habiliteringen i Dalarna

”Övergripande mål för habiliterande insatser är att brukare med funktionsnedsättning och deras närstående ska kunna delta i samhället utifrån egna val. Varken funktionsnedsättning, aktivitetsbegränsning eller hinder i miljön får sätta gränser för delaktighet.”

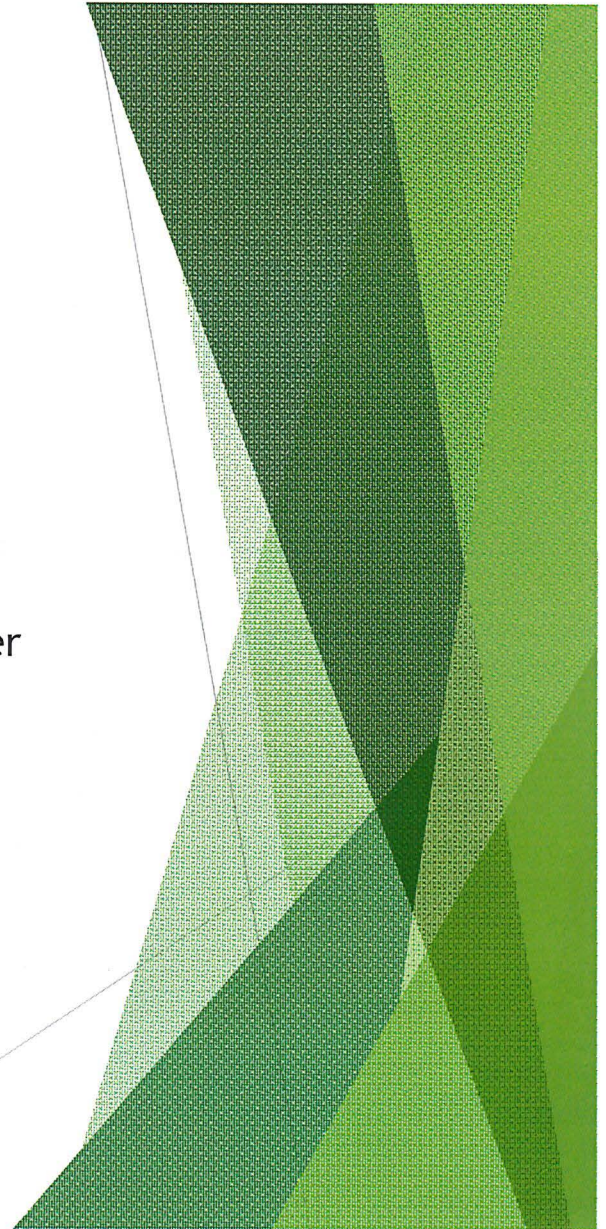
Habilitering i ett historiskt perspektiv

Habiliteringen uppstod utifrån två inriktningar i samhällets tradition i att möta personer med funktionsnedsättning, man brukar hänföra till dess dubbla rötter. För barn med rörelsehinder betonades medicinskt inriktad behandling och träning. För barn med utvecklingsstörning och flerfunktionshinder stod sociala perspektiv i fokus. Under 1980-talet bestämdes från staten att de två traditionerna med åtföljande olikheter i syn på åtgärder, professionell kompetens och organisering nu skulle samexistera. Man slog ihop den medicinska barnhabiliteringen med omsorgsverksamheten under namnet Samordnad Habilitering. Sammanslagningen skulle vara genomförd i alla Landsting senast 1996.

I den process som Landstinget Dalarna nu befinner sig i med en strävan att koncentrera verksamheten kring det medicinska uppdraget för att nyttja befintliga resurser på bästa sätt, kan det vara värt att se tillbaka och påminnas om att Habiliteringens uppdrag inrymmer delar som inte direkt kan hänföras till vård utan har sitt ursprung i ett tänkande av social omsorg i ett längre livsperspektiv.

- ▶ Brukarna ska ha behov av och ges tillgång till insatser från flera kompetensområden som inte kan erbjudas från andra verksamheter.
- ▶ Habiliteringens specialistkompetens kan vid behov komplettera samhällets övriga stödfunktioner t ex för att klargöra de särskilda behoven utifrån funktionsnedsättning, ge information och kunskap till personal, myndigheter och organisationer i samhället.

Samverkan...Vi verkar i människors vardagsmiljöer men är inte en vardagsverksamhet

Huvuduppgifter för Habiliteringen

- ▶ Göra utredningar av funktionstillstånd och funktionsnedsättning, livssituation, skada och sjukdom.
- ▶ Ge insatser i syfte att bibehålla och förstärka förmågor eller för att motverka /förhindra försämring. Detta planeras genom upprättande av habiliteringsplan i samverkan med brukaren och dess närstående.
- ▶ Ge stöd till brukaren samt närstående utifrån behov som relateras till funktionsnedsättning.
- ▶ Ge information, kunskap till personer i brukarens närmiljö, där personen ska tillämpa och utveckla sina förmågor.
- ▶ Ge vägledning vid övergång till annan verksamhet som brukaren vill och har behov av att ha kontakt med.

Habiliteringens målgrupp är personer med:

- ▶ Intellektuell funktionsnedsättning
- ▶ Rörelsehinder
- ▶ Autism 0-6 år
- ▶ Psykomotorisk utvecklingsförsening.
- ▶ Förvärvad hjärnskada som uppstått före 16 års ålder och som medför bestående funktionsnedsättning.
- ▶ Begåvningsnedsättning till följd av förvärvad hjärnskada i vuxen ålder (endast insatsen Råd & Stöd enl LSS).

Rätt till insatser från Habiliteringen har personer som har en funktionsnedsättning som är varaktig och som:

- ▶ Antas påverka den fysiska, psykiska och sociala utvecklingen.
- ▶ Kräver att stödet är sammansatt av flera kompetenser över tid.
- ▶ Kräver att det vardagliga stödet kompletteras med fördjupad och specialiserad kunskap.
- ▶ Medför behov av växlande, men långsiktigt, stöd från flera verksamheter som behöver samverka.

”Teamarbetet är Habiliteringens styrka.”

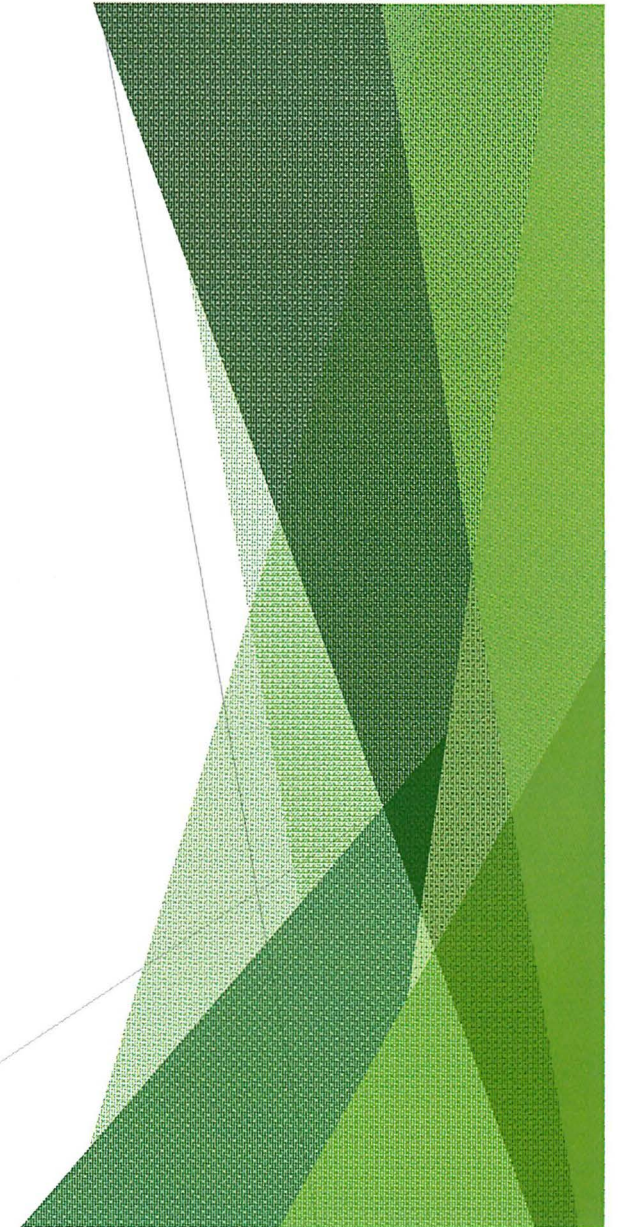
Varje yrkeskategori bidrar med sin specifika kompetens utifrån sin yrkesroll, sammantaget bildas arbetslagets gemensamma habiliteringskunskap, där alla samverkar som ”habiliterare”.

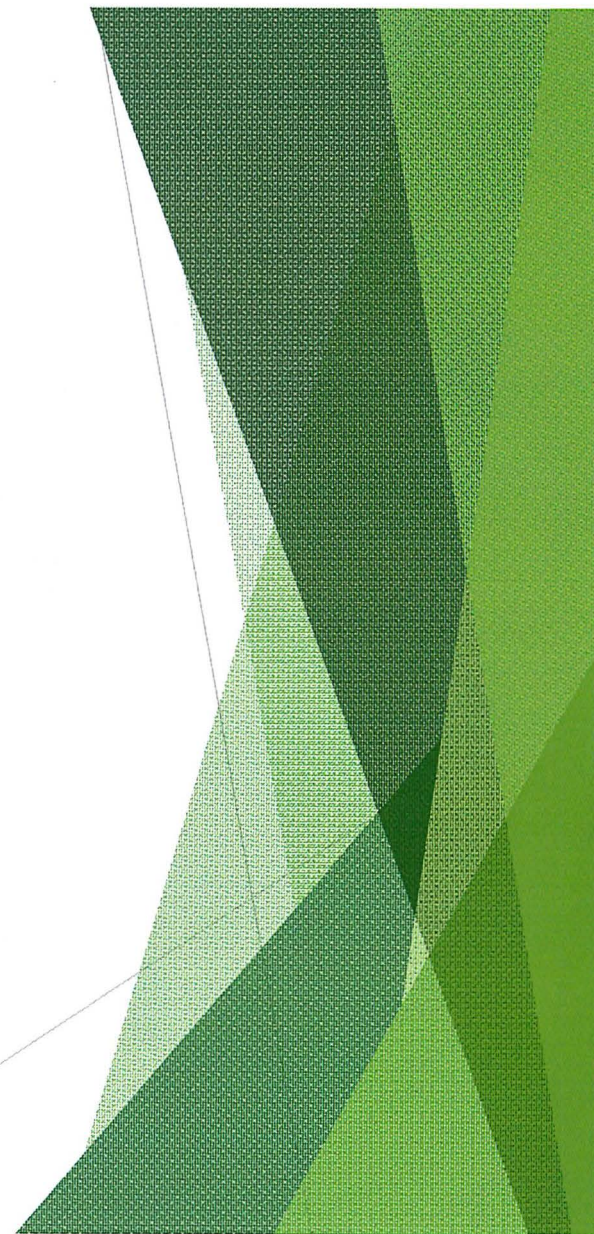
Habiliteringen är en specialistverksamhet som verkar i brukarnas vardag och fokuserar på vardagsfungerande.

- Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar och deras familjer ska få sina grundläggande behov av insatser tillgodosedda via den ordinarie Hälso- och sjukvårdsverksamheten, t ex Barnhälsovården, via den kommunala barnomsorgen, skolan, eller via socialtjänsten. Barn- och ungdomshabiliteringens specialistkompetens kan vid behov komplettera andra verksamheters insatser, klargöra barnens särskilda behov utifrån funktionsnedsättningarna, finnas som konsult till individen, närstående och till personalgrupper så att de får ett fungerande vardagsliv.

Vuxna personer med funktionsnedsättningar ska få sina vardagliga behov tillgodosedda via kommunen, primärvården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen etc. Brukarna kan ha svårt att själva uttrycka sina behov och önskemål och kan därför behöva stöd från Vuxenhabiliteringen. Det kan gälla individuellt anpassade insatser i vardagsmiljöer, eller träning av fysiska och intellektuella funktioner.

I övergången mellan barn och vuxen

Transition är ett begrepp som används för den process det innebär att växa upp och flytta fokus från en barn- och familjecentrerad värld till en mer individcentrerad vuxenvärld.

Övergången från barn till vuxen behöver finnas med som ett område att planera och reflektera kring under barnets hela uppväxt. Barn behöver tidigt lära sig fatta egna beslut, träna på att göra egna val och ta konsekvenser. Unga personer med funktionsnedsättningar missar ibland viktiga erfarenheter som ungdomar utan funktionsnedsättningar gör.

Habiliteringen har ett särskilt ansvar att bidra till att de specifika behov som övergången från barn till vuxen blir belysta både på individ och gruppnivå.

